

AI

i det pedagogiska arbetet

Alfred Vikström och Johan Petersson

ORU Universitetslärardagarna - 16 Okt 2025

Vem är jag?

Alfred Vikström

- ▶ Entreprenör på heltid
- ▶ Student på deltid
- ▶ 27 år & från Knivsta utanför Uppsala
- ▶ Jobbat med AI sen 2021
- ▶ Representerade Örebro Län i Prompt-SM 2025
- ▶ Driver projekt tillsammans med HPC för AI-assistans för kursrapporter genom EIR*

*Entrepreneurs in residence
(ORU Innovation Hub)

Vad är egentligen AI?

ARTIFICIELL:	Konstgjord
INTELLIGENS:	?

Maskininlärning

1.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

2.

3

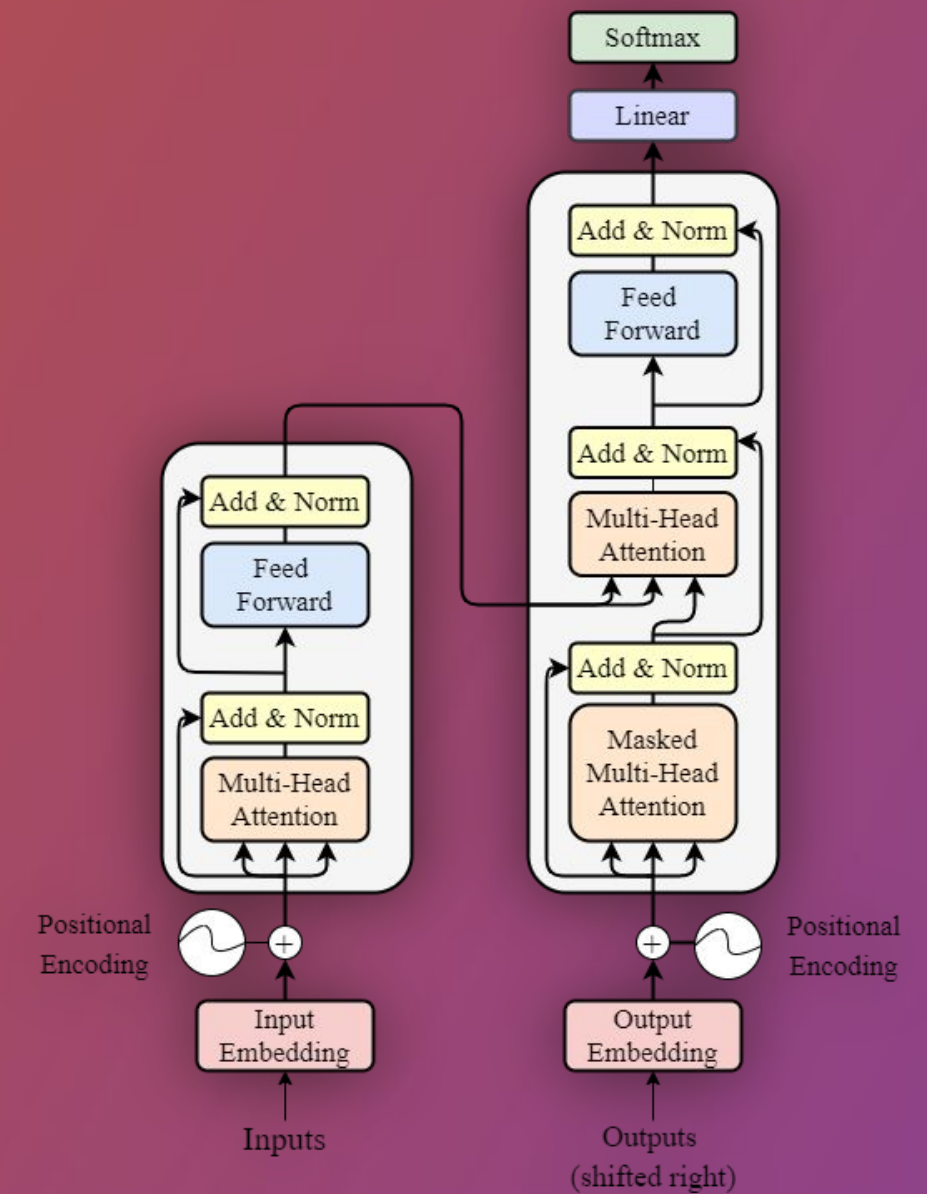

?

Språkmodeller

LLM

- Genombrottet kom 2017 – anledningen till dagens AI-boom
- Ett datasystem tränat på enorma mängder text
- Har lärt sig mönster och hur språk fungerar
- **Främsta förmåga:** Att förutspå nästa rimliga ord

Men hur fungerar det?

Det var en gång en ?

Språkmodell = Motorn

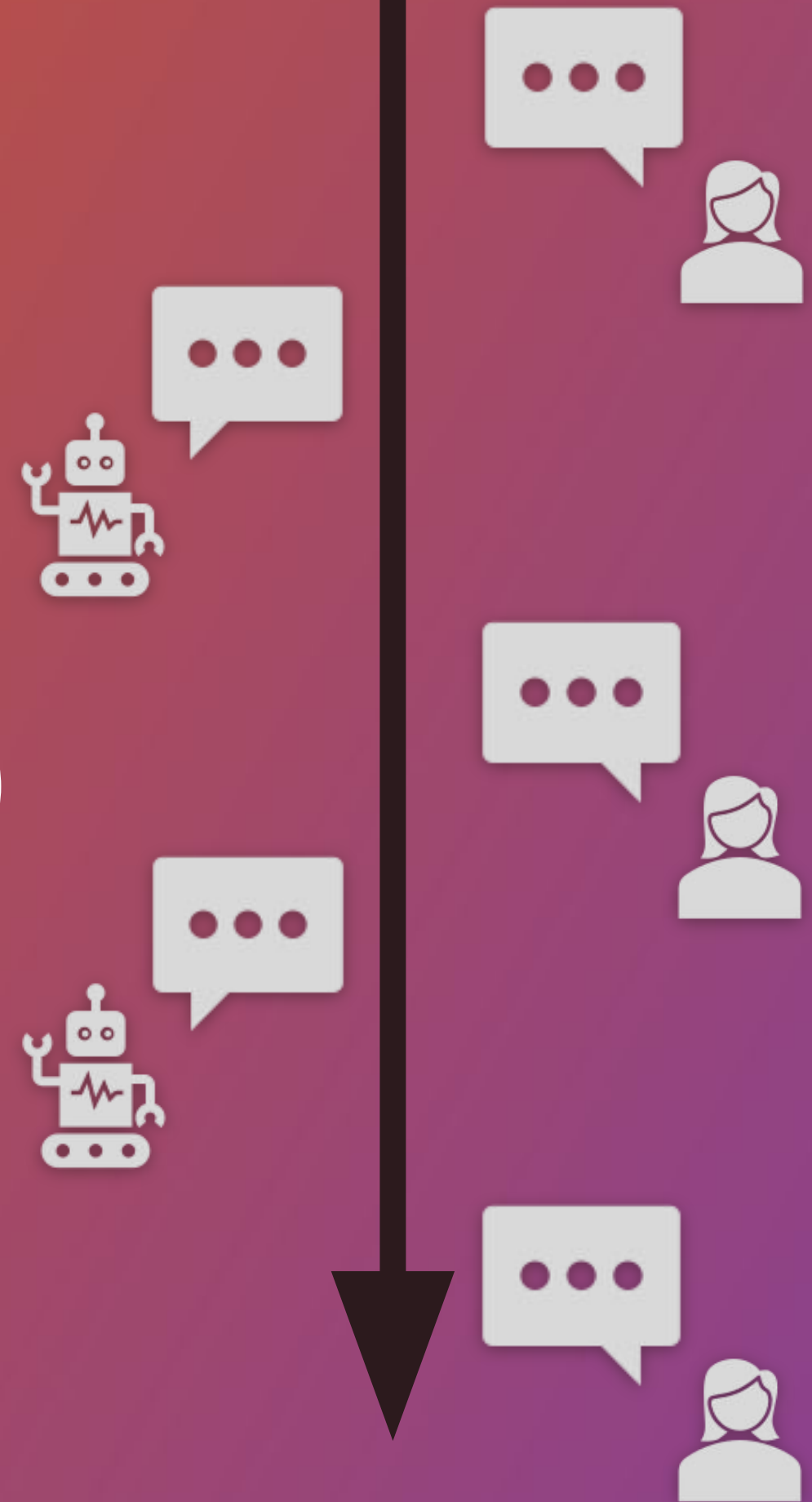
Chatbot = Bilen

Du är en hjälpsam assistent.
Användaren sa just '**Hej**', du svarar:

Hej! Hur kan jag hjälpa dig?

- Lång chat = **Lång konversation**
- **Språkmodell har gräns** (Context window)
 - Kan liknas med närtidsminne
- Chatbot glömmmer detaljer efter tid
- Långtidsminne är separat system - ej tillförlitligt

“AI:n gissar bara vad som är ‘hjälpamt’.
Den vet inte vad DU behöver.”

Din uppgift:

- **Definiera "Hjälpamt":**

Vad innebär hjälpamt för dig? Hur vill du ha hjälp?

- **Fullständig kontext:**

Ge all bakgrundsinformation nödvändig för att klara uppgiften

Mitt bästa prompttips: **Be AI att intervjua dig**

- **Så ett frö**

Ge AI något att utgå ifrån, och uppmuntra den att förså mer

- Vem du är
- Vad du behöver hjälp med
- Eventuellt kontext som känns rimligt

Håll det enkelt, för att komma igång

- **AI:n kommer ställa frågor till dig**

- Besvara dem så gott du kan.
- Lägg märke till ideer, åsikter, inspiration, kritik och nyfikenhet
- Förmedla de tankar du fick till AI:n för att tydliggöra uppdraget.

- **Repetera**

Utnyttja möjlighet till konversation – Skapa tydlig definition av uppgift, och kontext.

En AI-assistent kan liknas med en

- **Smart** - Extremt kunnig inom många områden
- **Autistisk** - Tolkar uppgiften ordagrant.
- **Inställsam** - Fjäskar, smickrar och undviker att ge kritik
- **Ivrig** - Sätter igång med uppgiften innan den är redo
- **Extremt självsäker** - Vet inte när den inte vet
- **Antisocial** - Saknar empati, vill endast utföra uppgiften

praktikant (som är dålig på matematik)

Utnyttja konversationen

T.ex.

- **Bollplank**

AI är ett bra verktyg för brainstorming, fram och tillbaka

- **Generering av material**

Ge feedback och iterera - (Obs. kom ihåg tydlighet och context window)

- **Rådgivning:**

Låt AI komma med perspektiv, möjliga tillvägagångssätt att lösa etc.

- **Hjälp med research:**

Hitta relevant underlag, först brett och dyk sedan ner. Glöm ej att dubbelkolla källor

Låt inte AI vara en naiv Yes-man - **Använd tydligt och strategiskt språk**

- **Be om kritik och feedback**

“Vad tycker du om min text?” → “Utvärdera min text, kom med kritik och feedback.”

- **Be om olika tillvägagångssätt:**

“Hur utför man detta?” → “Ge mig flera olika förslag på tillvägagångssätt, med för- och nackdelar”

- **Be om flera perspektiv:**

“Skriv den här texten” → “Kom med flera krav och perspektiv från olika målgrupper”

- **Var involverad i strategin**

“Utför denna uppgift” → “Presentera en plan/strategi för utförandet av uppgiften”

Prompting-övning 1

1. Att komma på en lämplig uppgift (~2 min)
2. Skriva den första prompten (~3 min)
3. Intervju (~5 min)
4. Genomföra uppgift (~5 min)

**Fokus på uppgifter och vanliga moment
i ert arbete som lärare**

Prompting-övning 1: Att hitta en lämplig uppgift

Kriterier för denna övning:

1. Förekommer i arbetet som lärare
2. Jobbig/tidskrävande
3. Behövs inspiration eller kreativitet.
4. Brainstorming hjälper.
5. Ingen känslig information (kan diskuteras med en "främling")

Inspiration:

- **Research:** Förstå ett ämne djupare.
- **Kursplanering:** Idéer för lektionsinnehåll, case, "multiple choice"-frågor.
- **Integrera perspektiv/styrdokument:** T.ex. hur material kan anpassas till genus, jämställdhet, ORUs pedagogiska grundsyn, hållbarhet etc.

Kom på 3 st uppgifter som känns lämpliga för dig (1 min)

Prompting-övning 1: Promptstruktur för intervju

- **Berätta om din roll och kontext**

Titel, lärosäte, ämnesområde etc.

Exempel: "Jag är lektor i företagsekonomi vid Örebro universitet."

- **Beskriv din utmaning och uppgift**

Nuvarande kurs/projekt - Vad behöver du hjälp med?

Exempel: "Jag håller kursen 'Entreprenörskap' och behöver hjälp att ta fram ett relevant och engagerande case för studenternas slutuppgift."

- **Instruera AI:n att intervjua dig**

"Intervjua mig och ställ frågor för att samla mer insikt och kontext om situationen och uppgiften."

Prompting-övning 1: Arbeta med din uppgift

- **Du definierar "hjälp**sam" – Hjälp AI:n förstå vad ett bra svar innebär för just dig.
- **Context is king** – Se till att AI:n har all nödvändig bakgrundsinformation för uppgiften.
- **Allt är en konversation** – Iterera genom dialog, förfinas och styr mot ett bättre resultat.
- **AI:ns minne är kort** – Detaljer är som tydligast i den info som nyligen har nämnts i dialogen.
- **Låt AI:n föreslå en plan** – Undvik ogenomtänka tillvägagångssätt.
- **Kräv alternativ och perspektiv** – Se problemet från olika håll, ej första bästa.
- **Använd AI för feedback och kritik** – Var tydlig med att det är önskvärt.
- **Allt måste faktagranskas** – Lita aldrig blint på resultatet.

Källkritik och hallucinationer

Definition: När AI:s gissning inte stämmer med verkligheten

Varför det händer: AI gissar hela tiden, vet inte när den har fel

Exempel: Hittar på källor som inte existerar när du ber om underlag

Proaktiv lösning: Bra prompts ger AI möjlighet att vara hjälpsam utan att hallucinera

Reaktiv lösning: Källkritik - förlita dig inte på fakta, källor eller slutsatser utan att granska

Källkritik och hallucinationer

Tips för källgranskning:

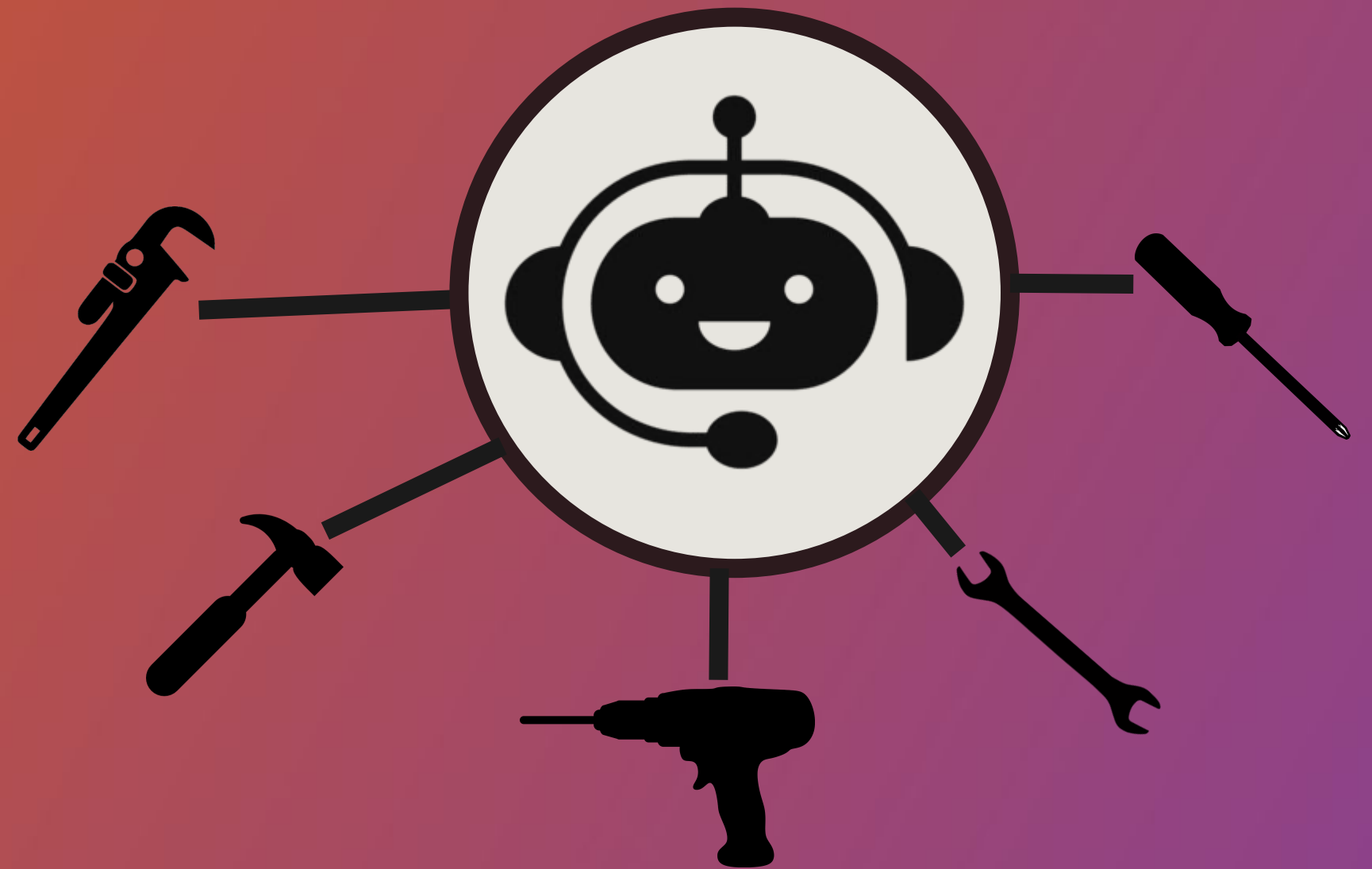
När en milstolpe i arbetet nås:

- **Fråga efter källan** - be AI:n ange var den hittade informationen
- **Verifiera länken/dokumentet** - går den dit den ska? Finns dokumentet?
- **Be om ett direkt citat** - en del av källan som styrker påståendet
- **Sök i källan** - använd Ctrl+F för att söka efter citat/nyckelord
- **Läs i kontext** - stämmer det verkligen när du läser texten själv?

Förmågor hos AI-assistenter

Är någon extra spännande?

- Transkribering/Voice mode
- Webbsök
- Deep Research
- Tabell
- Dokumenthantering
- GPT/Skräddarsydda assistenter

Transkribering/Voice mode

- Mötesanteckningar
- Transkribering av föreläsning
- Prata med AI-assistenten

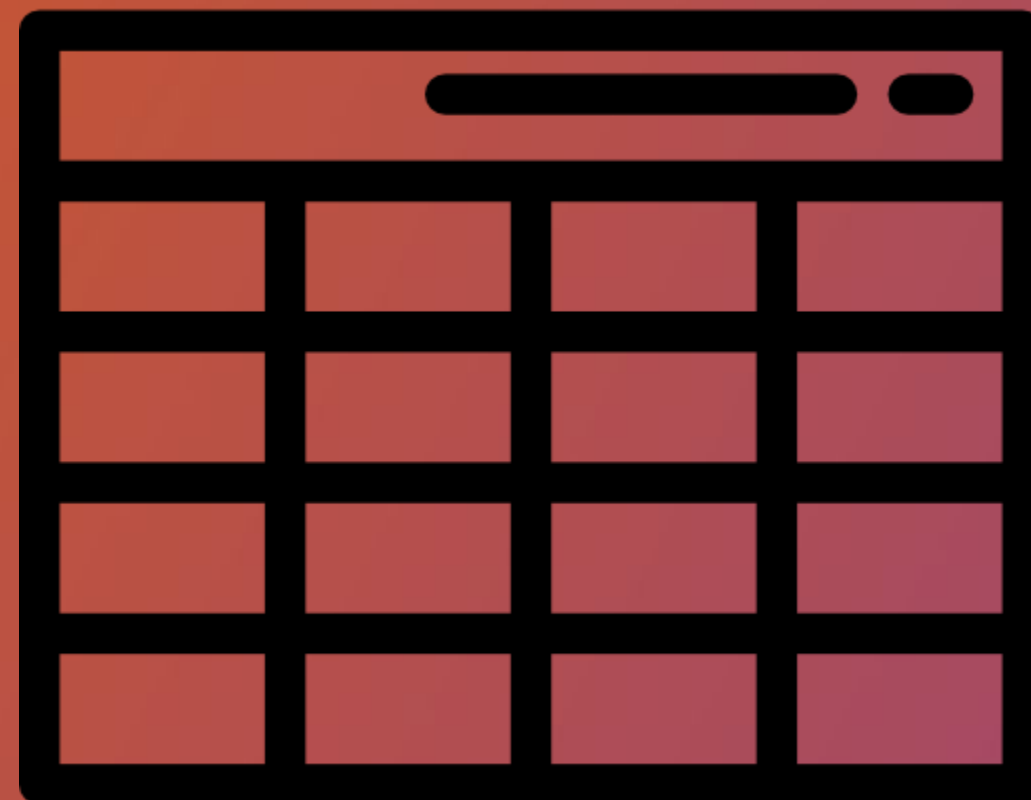
Webbsök

Deep Research

Tabell

The image shows a stylized icon of a web browser window. The window has a title bar at the top with a search bar and a close button. Below the title bar is a table with 4 columns and 4 rows. The table is rendered in a light pink color with black borders.

Dokumenthantering

GPT/Agents

Skräddarsydda assistenter

Prompting-övning 2:

Välj 1 (eller 2) av följande områden and utforska:

- Transkribering/Voice mode
- Webbsök
- Deep Research
- Tabell
- Dokumenthantering
- GPT/Agent

Fortsätt på samma uppgift som innan, eller välj ny.

Hur man kommer igång:

- **Identifiera:**

En repetitiva, tidskrävande uppgift

Ett mål, men du vet inte vägen dit

- **Lek & Testa:**

Öppna ChatGPT eller Copilot och börja experimentera. Var nyfiken.

- **Använd AI för att Prompta:**

Be AI:n hjälpa dig formulera problemet som ett första steg.

Be den förstå din situation, och hur den bäst kan hjälpa dig.

Vad tar ni med er från idag?

Tack för oss!

